

Achter Het Nieuws

In deze rubriek geven enkele IB-redacteuren in een kort stukje hun reactie op recente nieuwsitems over informatiebeveiliging. Dit zijn persoonlijke reacties van de auteurs en deze geven niet noodzakelijkerwijs het officiële standpunt weer van hun werkgever of van PvIB. Vragen en/of opmerkingen kun je sturen naar ibmagazine@pvib.nl.

Chris de Vries

Fook Hwa Tan

Leo van Koppen

Toenemende spanningen tussen de Verenigde Staten en China

We horen veel nieuws over toenemende conflicten tussen de Verenigde Staten en China. Het is jaren geleden begonnen met spionageverhalen door Chinese producenten zoals Huawei en TikTok. Onlangs waren Chinese spionageballonnen in het nieuws. Deze zijn uiteindelijk door de VS neergeschoten en onderzocht (1). Vervolgens gaf China als respons aan dat de VS ook ballonnen om te spioneren boven China heeft (2). In al deze gevallen worden bewijzen niet publiekelijk gemaakt. Hoe moeten we vanuit Europa hiermee omgaan? Kiezen we de kant van onze bondgenoot of moeten we een onafhankelijke positie innemen?

Je zou zeggen, met onze vrijheid van informatie, dat we gemakkelijker beschikken over alle 'feiten'. Maar wat zijn dan alternatieve 'feiten'? Is er wel een waarheid of is alles relatief?

Fook Hwa Tan - Bevooroordeelde media; bestaan er nog onafhankelijke media?

Zoals in het nieuws bijna dagelijks is terug te lezen, zien we langzaam een escalatie tussen het Westen en China. De berichtgeving over spionage, maar ook over de oorlog in Oekraïne zorgt ervoor dat iedereen benieuwd is naar hoe de overheid van China gaat acteren.

Als Chinees, geboren en getogen in Nederland, is het soms lastig om feiten van alternatieve feiten te onderscheiden. Ik heb nooit geweten, na velen jaren onderwijs, dat er zoiets bestaat als alternatieve feiten. Ik dacht altijd dat een feit iets vaststaands is. Iets dat wetenschappelijk, oftewel herhaaldelijk door toetsing kan worden bewezen. Nu word ik geconfronteerd met een rijzend sentiment tegen China. Dit was al begonnen vóór de COVID-19 jaren en werd door het virus uit China alleen maar erger. Onder invloed van de huidige geopolitiek lijkt het conflict nog heviger te worden.

In het Westen zijn we tegen China vanwege: het autoritaire regime, communisme, gebrek aan mensenrechten, de nog steeds groeiende Chinese economie en onze toenemende afhankelijkheid van het land. Vanuit de Chinese media hoor ik echter over het irrationele en

moralistische vingertje van het Westen. Wat is een feit en wat is het alternatieve feit? Of kan het ook zo zijn, dat beide waar zijn en dat het alleen ligt aan je uitgangspunt? Dan hebben we in het Westen nog de linkse en de rechtse media. Ondanks dat ze het vaak over dezelfde 'feiten' hebben, interpreteren ze deze vaak heel anders. Hoe kan dit dan?

Wat, denk ik, belangrijk blijft, is allerhande informatie tot je te nemen en altijd in gesprek te gaan om elkaar beter te leren begrijpen. Neem niet op voorhand een standpunt in, maar wees objectief en zorg dat je alleen de feiten als feiten behandelt!

Leo van Koppen - Wie is er te vertrouwen in de zoektocht naar de waarheid?

Collega-redacteur Fook Hwa kaart in deze aflevering van Achter Het Nieuws wel een heel lastig probleem aan. Heel simpel geformuleerd: 'Wat is de waarheid?'. Beatrice de Graaf zou zeggen 'de geschiedenis heeft ons geleerd dat...' en komt vervolgens met een mooi lijstje casussen uit de rijke historie van waaruit in veel gevallen een alleszins plausibele redenering volgt over hoe in het huidige tijdsgewricht om te gaan met het probleem van de juiste feiten en alternatieve feiten.

Helaas is Beatrice niet op chat bereikbaar, dan maar even voorleggen aan ChatGPT. Ik word gerustgesteld met de conclusie: "Het is belangrijk om te erkennen dat er geen eenvoudige oplossing is voor dit

Achter Het Nieuws

probleem". Vervolgens volgt een benadering voor het probleem in de trant van: "Een multifaceted benadering is waarschijnlijk het meest effectief, waarbij zowel individuele mediaconsumenten als organisaties en beleidsmakers samenwerken om het probleem aan te pakken."

Het antwoord is in lijn met de benadering die Fook Hwa aanbeveelt. Toch ben ik nog niet tevreden met het overigens zeer logische antwoord. De crux zit volgens mij in de (on)mogelijkheden om met elkaar vanuit al die verschillende invalshoeken daadwerkelijk een serieuze dialoog te voeren. Vanuit welke politieke overtuiging, welke religie of welk kennisdomein voer je het gesprek? Wat zijn je onbewuste vooroordelen (bias)? En wat zijn je belangen en motieven? Al die factoren beïnvloeden de dialoog en de uitkomst van de dialoog is dan de waarheid?

Ik twijfel en mijn twijfel wordt sterker als ik net het laatste deel van *Planet Finance* heb gezien. De (financiële) geschiedenis heeft ons geleerd dat manipulatie heel vaak is gebeurd en nog steeds gebeurt. Zojuist de volgende voorbeelden gezien: Lernhout & Hauspie (3), het bedrijf dat aan het eind van de vorige eeuw de wereld zou gaan veroveren met spraaktechnologie, maar in 2001 failliet ging. Of heel recent nog de teloorgang van Wirecard (4), een soortgelijk geval van manipulaties in de financiële markten. Zelfs de leden van de Duitse regering waren ervan overtuigd dat dit bedrijf de wereld van de digitale betalingen ging veroveren. Beide casussen zijn voorbeelden van een massale manipulatie. Dat is het grote gevaar in die dialoog bij het achterhalen van de waarheid.

Aardig betoog Leo, maar wat heeft het te maken met ons vak? Heel veel zou ik denken, het gaat immers over het vertrouwen van mensen in informatie, over integriteit van mensen en data, de regulering via wet- en regelgeving. Boeiend vakgebied waarin we werken!

Chris de Vries - {Cultuur + filosofie + informatie ≥ ware feiten} = informatiebeveiliging!?

Het leuke van het redacteurschap is dat je regelmatig kwesties krijgt voorgelegd, welke je uitdagen om anders tegen feiten en waarheden aan te kijken. Een les in bescheidenheid, compassie, empathie en flexibel denken. Zo ook ons *Achter Het Nieuws*-thema van deze uitgave.

Het begint met cultuur. Is er een grotere tegenstelling denkbaar dan tussen China (Confuciaans denken) en de Verenigde Staten (liberalistisch denken)? Het plannen op de lange termijn (familie/voorouder gebaseerd – eer/respect/ondergeschiktheid) versus het kwartaal denken (stakeholders gebaseerd – winstmaximalisatie en elk individu is zelf verantwoordelijk, vrij).

De cultuur leidt tot filosofie; vanuit Azië (Confucius, Boeddhisme, TAO, Sun Tzu, Feng Shui), vanuit het Westen ('Laissez faire', scientific management, bureaucratie, Keynes, Taylor, Max Weber).

Deze reis door de landschappen brengt ons waarnemingen (locaties, volkeren, gedragingen; data) geïnterpreteerd als ware feiten. Of ...? Wij spreken over het Verre - dan wel het Midden-Oosten; de Chinezen spreken over (Centraal) Azië en West Azië. Het is maar waar je staat op deze aarde om feiten te kunnen catalogiseren als ware feiten.

Ware of niet-ware feiten voegen zich samen tot meta-feiten, zoals een rups tot vlinder - feiten tot informatie. Afhankelijk van hoever een volk begrip heeft voor 'haar afstand tot de macht' (5) zo zal zij ook omgaan met deze informatie. Voor zich houden of delen.

En daar komen wij om de hoek kijken: wij beschermen. Dat doen wij vanuit onze culturele & filosofische achtergrond, opvoeding, normen & waarden, overtuigingen. Hoe moeilijk voor eenieder, die strijdigheid ervaart tussen de cultuur en filosofie (geboren in Nederland en Chinees van afkomst). En dat maakt dat informatiebeveiliging een vak is, dat het een wedstrijd is tussen 'hackers' en verdedigers, maar ook een theater voor (cyber)oorlog.

En waar staan wij, als Europeanen? Vanuit mijn kaders zie ik als 'waar feit' het Rinlands denken. Gericht op duurzaamheid, (sociale) zorg voor de mens & voor de medewerker (gericht op participatie en medezeggenschap), innovatief georiënteerd. Met als voorbeelden: Erasmus, Geert Groote, Descartes, Jean Monnet.

Gericht op een leven lang leren en groei. Europa als voortrekker in klimaatzaken, het nemen van eigen verantwoordelijkheid - nu en niet morgen. Europa ook als collectief, maar niet zo '(im)perfect' als de bekende wereldrijken. Wij bewandelen onze eigen weg, groeien met vallen en opstaan. Het lijkt wel informatiebeveiliging.

Om met de Chinezen te spreken: 'Wij leven in interessante tijden' en dat is een vloek.

Referenties

- (1) <https://nos.nl/artikel/2463723-witte-huis-verdedigt-neerhalen-objecten-chinese-ballon-geborgen>
- (2) <https://www.theguardian.com/world/2023/feb/16/china-claims-us-balloons-flew-over-tibet-and-xinjiang-as-spying-row-rumbles-on>
- (3) https://nl.wikipedia.org/wiki/Lernhout_%26_Hauspie
- (4) <https://duitslandinstituut.nl/artikel/52453/proces-rond-wirecard-schandaal-van-start>
- (5) Geert Hofstede: "Cultures and organizations", onderzoek bij IBM-medewerkers.